

PM Rotel I (Dnr KS 2025/743)

Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner (Statskontoret 2025:7)

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 15 september 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat rapporten *Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner* (Statskontoret 2025:7) till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Statskontoret föreslår i rapporten att det i kommunallagen (2017:725) dels tydliggörs att kommun- eller regionstyrelsens uppsikt omfattar uppföljning av privata utförare, dels att styrelsen varje år ska rapportera om sitt arbete och resultatet av uppföljningen till fullmäktige.

Utöver analysen avseende kommunallagens bestämmelser gör Statskontoret även vissa övriga bedömningar. Bland annat att regeringen bör överväga att utreda behovet av att staten kompletterar kommunernas och regionernas granskning i syfte att motverka välfärdsbrott och att kommunsektorn bör ges bättre tillgång till information för en effektiv kontroll och uppföljning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, socialnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Serviceförvaltningen, trafikkontoret och äldreförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret avstyrker de föreslagna ändringarna i kommunallagen då de skulle innebära merarbete för både nämnder och styrelse och gör bedömningen att de inte skulle leda till en förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare.

Stadsledningskontoret tillstyrker förslagen om att regeringen bör överväga att utreda behovet av att staten kompletterar kommunernas och regionernas granskning i syfte att motverka välfärdsbrott, och att kommunsektorn bör ges bättre tillgång till information för en effektiv kontroll och uppföljning. Vidare lyfter stadsledningskontoret behovet av fler sekretessbrytande bestämmelser som gör det enklare att utbyta information mellan myndigheter och mellan olika nämnder inom samma kommun.

Serviceförvaltningen instämmer i rapportens övergripande slutsats om att det finns behov av att skapa bättre förutsättningar och större tydlighet gällande kommunernas uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet och ställer sig positiv till samtliga förslag.

Socialnämnden ser positivt på att Statskontoret analyserat hur kommuner och regioner arbetar med att kontrollera och följa upp privata utförare och ser även positivt på förslaget om mer statlig granskning av de privata aktörerna, och ser att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) är en särskilt viktig aktör i detta sammanhang.

Trafikkontoret ser positivt på förslagen och konstaterar att de vedertagna kontroller som idag används inte alltid är tillräckliga för att upptäcka välfärdsbrott och oegentligheter eftersom de kriminella aktörerna, eller aktörer med onda avsikter, ofta hittar kreativa sätt att arbeta runt etablerade kontroller. Trafikkontoret ser att det inom detta område finns ytterligare behov av stöd, erfarenhetsutbyte och kunskapsväxling. Vidare vill kontoret även framhäva att ett utvecklat kontrollarbete ställer krav på att det finns tillräckligt med resurser för att genomföra detta.

Äldreförvaltningen är positiv till utredningens förslag och lyfter behovet av utökat krav på revisorsplikt, registerkontroll samt vikten av att involvera privata utförare för att motverka att oseriösa utförare etablerar sig inom välfärdssektorn.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd välkomnar Statskontorets rapport och ser positivt på de förslag som lämnas. Nämnden lyfter särskilt förslag som möjliggör för myndigheter att lättare och effektivare dela viktig information om utförares tidigare leveranser och kvalitet i syfte att identifiera oseriösa aktörer.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är ett allvarligt samhällsproblem att kriminella utnyttjar välfärdsverksamheter för egen vinning. I förlängningen är välfärdsbrott ett hot mot demokratin och riskerar att undergräva tilliten och förtroendet för det offentliga i stort.

Under denna mandatperiod har Stockholm stads insatser mot välfärdsbrottslighet intensifierats. Exempelvis har avtalsuppföljningen för riskbranscher som HVB-hem, lokalvård och personlig assistans förstärkts. Alla anställda i staden får utbildning kring välfärdsbrott och i en gemensam satsning med polisen är välfärdsbrott ett av fem prioriterade områden. Sedan januari i år arbetar en polis från bedrägerisektionen i Stadshuset för att förbättra samarbetet mellan stad och polis. Dessutom bedrivs samordnad tillsyn där stadens tillsynsenheter, bolag och externa aktörer, som t.ex.

polisen, samarbetar för att förebygga brott, främja rättvis konkurrens och öka tryggheten.

Förbättrad informationsdelning är en nyckel för att ta nästa steg i arbetet. Stockholms stad ser ett behov av att förbättra vårt eget arbete med att dela information om avvikelser och oegentliga aktörer till andra kommuner, regioner och statliga myndigheter. Samtidigt behöver vi få information från andra. Detta gäller inte minst polisen. Vi behöver få laglig möjlighet att ta del av information som indikerar att privata utförare som stadens anlitar drivs av kriminella, exempelvis HVB-hem.

Avsaknaden av nationella register medför idag att de kriminella kan ”kommunshoppa”, det vill säga rikta sig mot kommuner de tidigare inte samarbetet med eller skriva avtal med de kommuner som gör minst kontroller vid upphandling.

Stockholms stad tillstyrker förslagen om att regeringen bör överväga att utreda behovet av att staten kompletterar kommunernas och regionernas granskning i syfte att motverka välfärdsbrott, och att kommunsektorn bör ges bättre tillgång till information för en effektiv kontroll och uppföljning. Det behövs fler sekretessbrytande bestämmelser som gör det enklare att utbyta information mellan myndigheter och mellan olika nämnder inom samma kommun. Det skulle väsentligt förbättra kommunernas förutsättningar för kontroll och uppföljning av privata utförare.

Däremot avstyrks de föreslagna ändringarna i kommunallagen eftersom bedömningen är att de inte skulle leda till en förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare utan snarare leda till merarbete för nämnder och kommunstyrelsen.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 27 augusti 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner (Statskontoret 2025:7), dnr KS 2025/743-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Andrea Hedin (alla M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi välkomnar att frågan om kontroll och uppföljning av privata utförare lyfts nationellt och ser det som en viktig del i att stärka tilliten till välfärdens aktörer. Statskontorets rapport ger flera konkreta förslag som också kan stärka stadens arbete. Samtidigt vill vi understryka vikten av att detta arbete kompletteras med ett bredare

perspektiv – där fokus inte enbart ligger på att upptäcka fusk utan också på att förhindra att offentliga resurser missbrukas som en del i kriminella ekosystem.

Vi har i tidigare lyft fram behovet av att försvåra för så kallade möjliggörare – personer som genom sin roll i offentlig eller privat sektor möjliggör för kriminella nätverk att agera. Det kan röra sig om allt från missbruk av välfärdssystem till informationsläckor eller otillbörlig påverkan. Dessa aktörer utnyttjar samhällets system, inte alltid genom tydligt fusk, utan genom att tänja på gränserna – ibland under hot, ibland för egen vinning.

För att upptäcka och förebygga detta behövs ett helhetsgrepp. Arbetet med kontroll och uppföljning behöver kopplas till andra relevanta delar av stadens arbete, till exempel det brottsförebyggande arbetet, inköpsrutiner och system för intern kontroll. Vi ser därför ett behov av ett gemensamt forum eller strukturerat samordningsansvar för dessa frågor, så att det inte fastnar inom enskilda förvaltningar eller bolag.

Slutligen vill vi betona att skyddet mot möjliggörare inte bara handlar om kontroll. Det handlar också om att ge stadens medarbetare rätt förutsättningar, stöd och kunskap att stå emot otillbörlig påverkan och agera när något verkar fel.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner och Johan Nilsson (båda M), Jan Jönsson (L) och Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Statskontoret har analyserat hur kommuner och regioner tillämpar kommunallagens (2017:725) bestämmelser om kontroll och uppföljning av privata utförare och hur ansvaret är fördelat mellan fullmäktige, styrelse och nämnder. Analysen har omfattat om kommunallagen behöver ändras och om det behövs andra åtgärder för att förstärka kommunsektorns kontroll och uppföljning i syfte att motverka välfärdsbrottslighet, oseriösa aktörer och korruption.

Statskontoret föreslår i den remitterade rapporten *Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner* (Statskontoret 2025:7) att det i kommunallagen dels tydliggörs att kommun- eller regionstyrelsens uppsikt omfattar kommunens eller regionens uppföljning av privata utförare, dels att styrelsen varje år ska rapportera om sitt arbete och resultatet av uppföljningen till fullmäktige.

Statskontoret föreslår vidare att regeringen bör överväga att utreda behovet av att staten kompletterar kommunernas och regionernas granskning i syfte att motverka välfärdsbrott. Det föreslås även att det utreds vad som hindrar kommuner och regioner att polisanmäla välfärdsbrott.

I rapporten lyfter Statskontoret fram behovet av att säkerställa att kommunsektorn får bättre tillgång till information för en effektiv kontroll och uppföljning. Det konstateras också att både det politiska ledarskapet och förvaltningens chefskap är avgörande för att kommunerna och regionerna ska prioritera kontroll och uppföljning med inriktning på välfärdsbrott tillräckligt högt.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, socialnämnden, trafiknämnden, äldre- och våldsbarnnämnden och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Serviceförvaltningen, trafikkontoret och äldreförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunallagen reglerar i vilken utsträckning skötseln av kommunala angelägenheter får lämnas över till privata utförare. Lagen anger även att kommunen eller regionen ska kontrollera och följa upp den överlämnade verksamheten. Vidare ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett särskilt program med mål och riktlinjer för privata utförare.

Statskontoret föreslår ett tillägg till kommunallagen om att styrelsens uppsikt över nämndernas verksamheter inbegriper deras kontroll och uppföljning av privata

utförare. Styrelsen ska enligt förslaget även årligen rapportera om sin uppsikt till fullmäktige.

Stadsledningskontoret avstyrker de föreslagna ändringarna i kommunallagen. Stadsledningskontoret menar att ändringarna skulle innebära merarbete för både nämnder och styrelse, men att de inte skulle leda till en förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare. Stadsledningskontoret anser att kommunallagen redan i dag ger tillräckliga verktyg för kommuner och regioner att kontrollera och följa upp privata utförare.

Stadsledningskontoret tillstyrker Statskontorets övriga förslag om att regeringen bör utreda behovet av att staten kompletterar kommunernas och regionernas granskning, och att det utreds vad som hindrar kommuner och regioner att polisanmäla välfärdsbrott.

Statskontorets analys har även omfattat bättre tillgång till information, förstärkt kompetens inom offentlig upphandling, politisk prioritering och ledarskap i förvaltningen. Statskontoret lyfter också att det framförallt är andra lagar och regler än kommunallagen som begränsar kommuners och regioners möjligheter att kontrollera och följa upp privata utförare.

Stadsledningskontoret delar den uppfattningen och vill särskilt lyfta behovet av fler sekretessbrytande bestämmelser som gör det enklare att utbyta information mellan myndigheter och mellan olika nämnder inom samma kommun. En sådan möjlighet till ökad samverkan och informationsdelning skulle förbättra förutsättningarna för kontroll och uppföljning av privata utförare.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i rapportens övergripande slutsats om att det finns behov av att skapa bättre förutsättningar och större tydlighet gällande kommunernas uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet och ställer sig positiv till samtliga förslag.

Förvaltningen instämmer i att kompetensen inom upphandling och avtalsförvaltning kan behöva förstärkas lokalt. Det behövs generellt sett mer kontroll och uppföljning inriktad på att upptäcka välfärdsbrott. När det gäller rapportens avgränsning noteras att analysen främst fokuserar på socialtjänst samt hälso- och sjukvård inom kommuner och regioner. Inom dessa områden är serviceförvaltningen sällan upphandlande part, men ger ibland stöd till andra aktörer i deras upphandlingar. En stor del av kontrollansvaret behöver i praktiken göras i verksamheterna, eftersom det är där tjänster och varor tas emot och det är där eventuella oegentligheter i första hand

kan upptäckas. Området är dock mycket komplext och det ofta är svårt att identifiera oseriösa aktörer och korruption. För att detta arbete ska kunna bedrivas effektivt krävs förstärkta resurser då nuvarande resurstilldelning inte bedöms vara tillräcklig.

Förvaltningen vill också betona vikten av ökad tillgång till information, i linje med vad som lyfts i avsnitt 1.2.8. Det är ofta svårt att få fram avvikande uppgifter om leverantörer, särskilt då dessa strävar efter att framstå som oklanderliga i officiella register. Bristande tillgång till information är en återkommande utmaning i det dagliga arbetet och samkörning av register skulle kunna underlätta arbetet avsevärt. Det är därför positivt att Bolagsverket och Konkurrensverket har fått särskilda uppdrag inom detta område.

Vidare instämmer förvaltningen i slutsats 1.2.3, där det framgår att den kommunala revisionen har begränsade förutsättningar att bidra till arbetet med att motverka välfärdsbrott.

Avslutningsvis kan konstateras att mer kan och bör göras inom kontrollområdet och det pågår inom staden ett kontinuerligt utvecklingsarbete av kontroller. Det tar dock tid att få upp arbetet på den nivå som krävs för att ge effektivitet och att öka kontrollerna generellt är mycket resurskrävande då det ofta kräver manuell hantering.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 juni 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen ser positivt på att Statskontoret analyserat hur kommuner och regioner arbetar med att kontrollera och följa upp privata utförare i syfte att stärka kommunsektorns kontroll och uppföljning. De fyra områden som identifieras överensstämmer med det arbete som idag delvis redan utförs på socialförvaltningen avseende uppföljning och kontroll av utförare.

Socialförvaltningen gör följande utlåtanden gällande de fyra områdena i rapporten:

Prioritera kontroll och uppföljning högre

Socialförvaltningen ser positivt på att kontroll och uppföljning prioriteras genom att utveckla de verksamheter som arbetar med dessa frågor. Detta förutsätter dels att frågorna ges en större strategisk vikt över en längre tid samt utökade resurser. Höjd ambitionsnivå gällande kommunernas arbete behöver kompenseras av statliga medel. Om ambitionen är att öka mängden och frekvensen av uppföljning och kontroll varje år så kommer det vara kostnadsdrivande. Det är också av vikt att prioritera samarbete, då kommuner och myndigheter har olika uppdrag gällande att upptäcka och bekämpa

välfärdsbrott. Samarbete mellan myndigheter är en förutsättning för att framgångsrikt förhindra att oseriösa aktörer etablerar sig inom välfärden. För att kunna prioritera uppföljning högre ser socialförvaltningen att kommuner och regioner behöver fler verktyg. Det kan till exempel handla om fler sekretessbrytande bestämmelser som gör det enklare för kommunerna att begära ut information från andra myndigheter samt få tillgång till fler digitala verktyg i form av rättsdatabaser eller liknande.

Förtydliga kommunallagen

Socialförvaltningen håller med om att kommunallagen kan förtydliga att kommun- och regionstyrelsens uppsikt omfattar uppföljningen av privata utförare.

Socialförvaltningen anser dock att det bör vara upp till varje kommun och region hur rapportering av uppföljningen ska ske. Angående årlig rapportering så sker detta idag genom att socialförvaltningen rapporterar sitt årliga uppföljningsarbete av avtal inom sociala tjänster till socialnämnden.

Stärka kompetensen

Socialförvaltningen delar uppfattningen om att mer effektiva metoder och ökad kunskap i arbetet mot välfärdsbrott inom upphandling och avtalsuppföljning är viktigt och bör prioriteras. Arbetet med automatiska kontroller och strategiska riskanalyser genomförs redan i det dagliga arbetet men kan utvecklas och effektiviseras.

Socialförvaltningen anser även att kompetensutveckling genom utbildning och olika samverkanskanaler finns idag men att de kan behöva utvecklas och formaliseras. Det vore i övrigt önskvärt om rapporten förtydligade om det är kommunerna eller staten som i första hand ska ansvara för att kompetenshöjning sker.

Överväga mer statlig granskning

Socialförvaltningen ser positivt på statskontorets analys om att överväga mer statlig granskning för att komplettera kommunernas och regionernas kontroll av privata utförare. Socialförvaltningen vill även framhålla vikten av samarbete och samverkan inom och mellan myndigheter för att förebygga, förhindra och hantera välfärdsbrott. Inom socialtjänstens område ses Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som en särskilt viktig aktör vars möjligheter till utökad kontroll och ingripande åtgärder mot välfärdsbrott behöver stärkas. Att enbart bevilja tillstånd till seriösa aktörer samt att bedriva ett aktivt tillsynsarbete är fortfarande avgörande för att förebygga, förhindra och hantera välfärdsbrott. Kommuners uppföljning av avtal kommer inte vara en avgörande lösning på de problem som finns gällande välfärdsbrott, däremot är det viktigt att alla inblandade gör allt de kan i samverkan för att komma tillrätta med den problematik som finns.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

För trafikkontoret är kontroll och uppföljning av privata utförare en prioriterad fråga. Sedan en tid tillbaka pågår ett omfattande utvecklingsarbete avseende avtalsuppföljning, där välfärdsbrottslighet och oegentligheter ingår som en del. Trafikkontoret ser att de förslag som rör tillägg i kommunallagen om tydliggörande av styrelsens uppsiktsplikt avseende uppföljning och kontroll av privata utförare tillsammans med årlig rapportering till kommunfullmäktige kan stärka det lokala arbetet med att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. Det ger även kommuner och regioner möjlighet att få en samlad bild över det arbete som pågår i respektive verksamhet.

Vidare ser trafikkontoret positivt på förslagen om att utreda behovet av ytterligare, oberoende granskning av hur kommunerna arbetar för att kontrollera privata utförare och förhindra välfärdsbrott samt vad som hindrar tjänstepersoner från att anmäla välfärdsbrott. Kontoret ser att ökad kunskap och kompetens om välfärdsbrott kan bidra till att fler brott anmäls, precis som utredningen anför. Därtill ser trafikkontoret att förbättrad kontakt och kommunikation mellan polismyndigheten, kommuner och regioner kan vara en framgångsfaktor i arbetet med att öka antalet anmälda brott. Trafikkontoret ser även ett behov av kompetensutveckling och tydliggörande avseende när brott ska anmälas, då detta i det dagliga utredningsarbetet inte alltid är helt självklart eller enkelt att bedöma.

Kontoret delar Statskontorets bedömning av att kontroll och uppföljning kan behöva prioriteras i större utsträckning för att motverka välfärdsbrott, samt att kontroller och riskanalyser kan vara ett effektivt verktyg i det förebyggande och upptäckande arbetet. Kontoret ser däremot att det finns en hel del utmaningar kopplat framför allt till arbetet med systematiska och automatiska kontroller som signalerar avvikelser, som Statskontoret framhåller som ett exempel på verktyg som kan användas för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. Ur trafikkontorets perspektiv är de vedertagna kontroller som idag används inte alltid tillräckliga för att upptäcka välfärdsbrott och oegentligheter. Detta eftersom de kriminella aktörerna, eller aktörer med onda avsikter, ofta hittar kreativa sätt att arbeta runt etablerade kontroller, exempelvis fakturakontroller. Trafikkontoret ser att det inom detta område finns ytterligare behov av stöd, erfarenhetsutbyte och kunskapsväxling mellan kommuner och regioner i landet kring hur välfärdsbrott kan upptäckas. Vidare vill kontoret även framhäva att ett utvecklat kontrollarbete ställer krav på att det finns tillräckligt med resurser för att genomföra detta. Kontorets erfarenhet av det utredningsarbete som hittills genomförts avseende misstankar om välfärdsbrott visar att även att denna del tar både tid och resurser i anspråk.

Slutligen delar trafikkontoret bilden av att informationsdelning mellan kommuner, regioner och myndigheter behöver bli enklare. Kontoret ser även att det inom kommuner och regioner av större storlek, exempelvis Stockholms kommun, behöver

bli enklare att dela information, och att information behöver bli mer tillgänglig. Kontoret har i det interna arbetet upplevt exempel på detta, där brist på information och begränsningar i möjlighet att få del av information inte bara försvårar och fördyrar arbetet, utan även medför att ärenden tar längre tid än nödvändigt att hantera.

Äldreförvaltningen

Äldreförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 18 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter lämnas utifrån äldrenämndens uppdrag och ansvarsområde. Förvaltningen är positiv till utredningens förslag om förtydligande i kommunallagen som tydliggör kommuner och regioners ansvarområde avseende kontroll och uppföljning av privata utförare i syfte att förhindra och upptäcka välfärdsbrott.

Förvaltningen ställer sig positiv till att utredningen pekar på ett antal faktorer som skulle kunna bidra till kommuners och regioners förutsättningar till att minska välfärdsbrottsligheten. Det kan vara till stor hjälp för kommuner att strukturera upp arbetet med uppföljning i syfte att minska välfärdsbrottsligheten. Förvaltningen ser också värdet av att utöka samarbetet med olika myndigheter så som Inspektionen för vård och omsorg (IVO), skatteverket, bolagsverket, ekobrottsmyndigheten och andra kommuner i syfte att samordna kontroll av privata utförare.

Utöver utredningens förslag vill förvaltningen lyfta behovet av utökat krav på revisorsplikt, registerkontroll samt vikten av att involvera privata utförare i syfte att motverka oseriösa utförare etablerar sig inom välfärdssektorn.

En förändring av revisorskravet genomfördes år 2009 som innebar att revisionsplikten för mindre bolag avskaffades 2010. Syftet med denna förändring var att minska den administrativa bördan för mindre bolag. Detta är något som kan nyttjas ur ett välfärdsbrottsperspektiv. Därför infördes år 2024 krav på godkänd revisor för de utförare som finns i stadens valfrihetssystem för hemtjänst, dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Förvaltningens uppfattning är dock att det ska vara lagkrav på revisorsplikt för alla bolag som utför välfärdstjänster.

I promemorian *Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (DS 2024:24)* föreslås stärkt möjlighet att göra kontroll vid nyanställning. Förslaget omfattar dock inte befintlig personal.

Förvaltningens bedömning är att utförare av vård och omsorg på olika sätt kan utnyttjas av kunder, närstående och/eller personal. Det är därför viktigt att också involvera utförarna i arbetet med att motverka välfärdsbrott. Syftet med detta är att stödja och samverka med seriösa utförare men också att störa mindre seriösa utförare.

Förvaltningen överlämnar kontorsutlåtandet som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Robin Nilsen (L) och Johan Nilsson m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar Statskontorets rapport och ser positivt på de förslag som lämnas. Förvaltningen lyfter särskilt förslag som möjliggör att myndigheter lättare och effektivare kan dela för kommuner och regioner viktig information om utförarens tidigare leveranser och kvalitet i syfte att identifiera oseriösa aktörer.

Med Statskontorets förslag tillsammans med den nya lagstiftningen som börjar gälla från 1 juli 2025, att kommunernas interna styrning ska innehålla kontroller i syfte att förebygga fel och oegentligheter i verksamheter, ger kommunerna och regionerna bättre förutsättningar att förhindra välfärdsbrott.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (alla M)

Vi välkomnar att frågan om kontroll och uppföljning av privata utförare lyfts nationellt och ser det som en viktig del i att stärka tilliten till välfärdens aktörer. Statskontorets rapport ger flera konkreta förslag som också kan stärka stadens arbete. Samtidigt vill vi understryka vikten av att detta arbete kompletteras med ett bredare perspektiv – där fokus inte enbart ligger på att upptäcka fusk utan också på att förhindra att offentliga resurser missbrukas som en del i kriminella ekosystem.

Vi har i tidigare motion lyft fram behovet av att försvåra för så kallade möjliggörare – personer som genom sin roll i offentlig eller privat sektor möjliggör för kriminella nätverk att agera. Det kan röra sig om allt från missbruk av välfärdssystem till informationsläckor eller otillbörlig påverkan. Dessa aktörer utnyttjar samhällets system, inte alltid genom tydligt fusk, utan genom att tänja på gränserna – ibland under hot, ibland för egen vinning.

För att upptäcka och förebygga detta behövs ett helhetsgrepp. Arbetet med kontroll och uppföljning behöver kopplas till andra relevanta delar av stadens arbete, till exempel det brottsförebyggande arbetet, inköpsrutiner och system för intern kontroll. Vi ser därför ett behov av ett gemensamt forum eller strukturerat samordningsansvar för dessa frågor, så att det inte fastnar inom enskilda förvaltningar eller bolag.

Slutligen vill vi betona att skyddet mot möjliggörare inte bara handlar om kontroll. Det handlar också om att ge stadens medarbetare rätt förutsättningar, stöd och kunskap att stå emot otillbörlig påverkan och agera när något verkar fel.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Robin Nilsen (L) och Johan Nilsson m.fl. (alla M)

Se särskilt uttalande anfört under socialnämnden.